

Студијски програм : Пејзажна архитектура
Назив предмета: Основе пејзажне архитектуре
Наставник: Мирјана Љубојевић
Статус предмета: Обавезни
Број ЕСПБ: 7
Услов:
Циљ предмета Циљ предмета је да студенти стекну уводна знања о принципима и методологији пејзажне архитектуре, као и да развију способност визуелне перцепције, критичког посматрања и анализе простора. Студенти треба стекну уводна знања о пејзажној архитектури као професији која интегрише биљке (вегетацију), уметност, науку и инжењерство у обликовању простора. Студенти се упознају са тим ко су пејзажни архитекти и каква је њихова улога у друштву, од стварања естетски и функционално вредних простора до решавања еколошких и урбанистичких проблема. Посебна пажња посвећује се разумевању шта је предмет њиховог рада, односно како се кроз простор интегришу природни елементи као што су рељеф, вода и вегетација са изграђеним структурама. Биљка као елемент се учи кроз призму њене норме реакције на услове средине у којој расте, уз основне појмове метеорологије, генетике, биохемије, као и основне принципе екофизиологије и урбане физиологије. Курс уводи и у основне технике које пејзажне архитекте примењују, тачније анализу простора, визуелну перцепцију, графичко представљање и примену елемената дизајна и композиције. Студенти уче зашто је ова дисциплина значајна кроз допринос решавању проблема урбанизације, климатских промена и очувања биодиверзитета, као и унапређењу културних и рекреативних вредности простора. На крају, предмет даје одговор коме је ова професија намењена – заједници, јавном простору и корисницима који кроз пејзаж добијају здравије, лепше и одрживије окружење.
Исход предмета По успешно завршеном предмету студент је способан да дефинише основне појмове и принципе пејзажне архитектуре и да препозна кључне елементе пејзажа, укључујући рељеф, воду, вегетацију и изграђене структуре. Разуме међусобни однос биљака, човека и окружења као концептуални оквир за тумачење и обликовање простора, и уме да примени основне елементе дизајна – линију, форму, текстуру и боју – као и принципе композиције. Студент је у стању да анализира простор са аспекта визуелних и просторних карактеристика, да препозна природне факторе као што су осунчаност, ветар, нагиб и визууре, и да их интерпретира кроз једноставне графичке приказе. Кроз овај предмет стиче способност критичког посматрања и интегралног размишљања о простору, развија свест о биљном материјалу и значају културних и еколошких екосистемских услуга које биљке пружају (естетике, рекреације, идентитета простора, регулисања климе и очувања биодиверзитета) и поставља темељ за даље усавршавање у области пејзажне архитектуре и одрживог обликовања простора.
Садржај предмета Теорија: Настава је организована тако да студентима постепено пружи увод у дисциплину пејзажне архитектуре. У почетним недељама студенти се упознају са професијом пејзажног архитекте, његовом улогом у друштву и основним појмовима из области. Затим се обрађују кључни елементи пејзажа као што су рељеф, вода, вегетација и изграђене структуре, као и концептуални оквир односа човек–биљка–окружење. Основни принципи еколошке и функционалне физиологије биљака и метеорологије употпуњују разумевање наведених сложених интеракција. Средином семестра акценат је на основним елементима дизајна (линија, форма, текстура, боја) и принципима композиције, уз развијање способности визуелне перцепције и критичког посматрања простора. У наставку се студенти оспособљавају за графичко представљање кроз

једноставне скице и дијаграме. Завршни део курса посвећен је разумевању значаја пејзажне архитектуре у решавању савремених проблема урбанизације, климатских промена и очувања биодиверзитета, као и унапређењу културних и рекреативних вредности простора. Кроз мини-пројекат студенти интегришу стечена знања и вештине, показујући способност да критички анализирају и интерпретирају простор у контексту одрживог развоја и потреба заједнице.

Вежбе:

Практична настава је конципирана као низ повезаних вежби које постепено развијају способност посматрања, анализе и графичког представљања простора. Кроз вежбе студенти се упознају са основним елементима дизајна као што су линија, форма и текстура, при чему се сложени простори редукују на основне визуелне структуре. Посебна пажња посвећује се приказу различитих површина и елемената пејзажа, укључујући основни графички приказ вегетације. Студенти кроз практичан рад усвајају принципе композиције као што су равнотежа, ритам и контраст, као и основе читања простора кроз анализу природних фактора као што су осунчаност, ветар, нагиб и визууре. Вежбе обухватају слободоручно скицирање реалних простора у циљу развоја визуелне перцепције и просторне репрезентације, као и анализу одабраних историјских примера са аспекта односа човека и природе. У завршном делу, студенти креирају једноставне просторне композиције и дијаграмски приказују основне односе биљка–човек–окружење, чиме се поставља основа за даље разумевање и примену овог концепта у наредним предметима.

Литература

Vujković, Lj. (2003) Pejzažna arhitektura – planiranje i projektovanje. Univerzitet u Beogradu. Šumarski fakultet. ISBN 86-7299-028-5

Waterman, T. (2009). The fundamentals of Landscape Architecture. AVA Publishing. ISBN 978-2-940373-91-8

Booth, N. (2012). Foundations of Landscape Architecture. Wiley. ISBN 978-0-470-63505-6

Lambers, H., Oliveira, R.S. (2019). Plant Physiological Ecology. Springer, Cham. ISBN 978-3-030-29638-4

Engler, M. (2022). Landscape Design in Color: History, Theory, and Practice 1750 to Today. Routledge. ISBN 978-1-138-34396-2

Booth, K. N., Hiss, J. E. (2012). Residential landscape architecture. Prentice Hall. ISBN 978-0-13-237619-8

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 2×15=30

Практична настава: 2×15=30

Методе извођења наставе

Настава се изводи кроз комбинацију предавања, аудиторних и практичних вежби, уз активно учешће студената у дискусијама и анализи примера из праксе. Теоријска настава усмерава студенте на усвајање основних појмова и принципа, док практичне вежбе развијају способност визуелне перцепције, графичког представљања и критичког посматрања простора. Оцењивање знања врши се кроз континуирано праћење активности на предавањима и вежбама, колоквијуме и семинарске радове, као и кроз завршни испит који обухвата усмени део.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	10	писмени испит	
практична настава	10	усмени испит	40
колоквијум-и	20		
семинар-и	20		